

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка"
Кафедра історії України і методики викладання історії

Міщук А. І.

**САМОСТІЙНА РОБОТА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Історія України

для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Освітня програма "Екологія"
Спеціальність 101 Екологія
Галузь знань 10 Природничі науки

Івано-Франківськ
2021

ЗМІСТ

1.	Вступ	3
2.	Структура самостійної роботи	6
3.	Питання для самоконтролю знань по темах дисципліни	9
4.	Рекомендовані підручники та посібники	14
5.	Індивідуальна робота студентів	23

1. ВСТУП

Серед усіх видів навчальної роботи важливе місце належить самостійній підготовці студентів, а саме пошуку і добору літератури, її опрацювання, підготовці рефератів, доповідей, повідомлень, наукових статей тощо. Самостійна робота над навчальним матеріалом є індивідуальним видом роботи на семінарських заняттях, передбачає виконання практичних завдань та контрольних робіт. Вона здійснюється відповідно до навчальних планів, навчальної і робочої програм з курсу.

Метою самостійної роботи студентів є:

- забезпечення фундаментальної загальноосвітньої та практичної підготовки студентів;
- засвоєння методів самостійного вивчення навчального матеріалу навичок пошуку глибоких знань;
- підвищення ефективності навчального процесу за допомогою організації позааудиторного навчання відповідно до особистих здібностей кожного студента;
- оволодіння студентами культурою розумової праці, вмінням орієнтуватися у потоці наукової інформації, сприяння розвитку незалежності мислення, формуванню власного погляду на питання, що вивчаються.

Ефективність самоосвіти визначається постійністю, послідовністю і наполегливістю в роботі з навчальним матеріалом, здійсненні самоконтролю, систематичністю занять, вмінням поєднати практичні навички з теорією.

Самостійна робота студентів денної форми навчання починається після вступної лекції, на якій викладач дає основні рекомендації щодо методики самостійного опанування курсом.

Основними формами самостійної роботи є:

- робота з підручниками та посібниками;
- робота з науковою літературою;
- самостійне вивчення окремих тем і питань до семінарських та практичних занять на основі навчальної, монографічної літератури, документів, матеріалів,

періодичних видань;

- підготовка реферату;
- підготовка до аудиторної контрольної роботи;
- підготовка до заліку.

У списку літератури з кожної теми курсу наведено монографії і статті вітчизняних вчених та політологів близького й далекого зарубіжжя. Перш ніж починати вивчення монографії чи статті, рекомендується ознайомитися з відповідним розділом підручника, щоб мати загальне уявлення про досліджувану проблему. Працюючи з монографією, найбільш цікаві факти, судження й висновки доцільно занотувати.

Якщо у науковій літературі Вам зустрілась незрозуміла дефініція, обов'язково треба звернутися до відповідних словників чи довідників.

Окремий етап роботи з книгою — ведення запису прочитаного. Існує кілька форм ведення записів — план (простий і розгорнутий), тези, анотація, резюме, конспект.

План як коротка форма запису прочитаного, — це перелік питань, розглянутих у книзі чи статті. Кожен пункт плану розкриває одну зі сторін обраної теми, а всі його пункти охоплюють її в цілому.

Тези — стислий виклад основних положень тексту у формі твердження чи заперечення. Вони складаються після попереднього ознайомлення з текстом, слугують для збереження інформації в пам'яті і є основою для дискусії.

Анотація — короткий виклад змісту — дає загальне уявлення про книгу, брошуру, статтю. Резюме коротко характеризує висновки, головні підсумки.

Найпоширенішою формою записів є *конспект*, основу якого складають тези, доповнені міркуваннями та доказами.

Реферат — короткий виклад змісту одного або кількох документів з певної теми. Є інформативний і розширений види рефератів. Інформативний найповніше розкриває зміст документа, містить основні фактичні та теоретичні відомості. У ньому має бути висвітлено предмет дослідження, мету роботи; наведено основні результати; викладено дані про метод і умови дослідження;

відбито пропозиції автора щодо застосування результатів. Розширений реферат містить відомості про певну кількість опублікованих і неопублікованих, наприклад архівних, документів з певної теми, які викладено у вигляді зв'язаного тексту. Реферат складається з: вступу; розділів; висновків; списку літератури.

Основними формами контролю самостійної роботи студентів є:

- усне опитування на семінарських заняттях ;
- письмові контрольні роботи ;
- тестові завдання ;
- співбесіди на консультаціях

2. СТРУКТУРА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	Завдання, год.
1.	Тема 1. Вступ до вивчення історії України. Давня доба української історії.	Доопрацювати конспект лекції. Скласти термінологічний словник. Заповнити таблицю «Давня доба історії України». 6 год.
2.	Тема 2-3. Княжа доба. Київська Русь. Галицько-Волинська держава XIII - перша половина XIV ст.	Доопрацювати конспект лекції скласти хронологічну таблицю основних подій княжої доби. 12 год.
3.	Тема 4. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) 1.	підготувати конспект семінарського заняття. Скласти хронологію козацько-селянських повстань кінця XVI – початку XVII ст. 6 год.
4.	Тема 5. Виникнення козацтва та його роль в історії України.	Доопрацювати конспект лекції; скласти хронологічну таблицю козацьких походів проти турків і татар. 6 год.
5.	Тема 6. Українська національна революція середини XVII ст.	Доопрацювати конспект лекції; скласти хронологічну таблицю «Українська національна революція середини XVII ст.». Скласти біографічний словник доби

		Національної революції середини XVII ст. 6 год.
6.	Тема 7. Політичне становище України в другій половині XVII ст.	Доопрацювати конспект лекції скласти хронологічну таблицю діяльності українських гетьманів XVII ст. 6 год.
7.	Тема 8. Гетьманщина під владою Російської імперії у XVIII ст.	підготувати конспект семінарського заняття та візуальну презентацію “Конституція” П. Орлика. 6 год.
8.	Тема 9-10. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	Доопрацювання конспекту лекції Адміністративно-територіальний устрій Наддніпрянської України в складі Російської імперії в XIX - на початку XX ст., Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорської імперії в XIX - на початку XX ст., Україна в Першій світовій війні. 12 год.;
9.	Тема 11. Українська національна революція 1917-1921 рр.	Доопрацювання конспекту лекції; скласти докладну хронологію подій; підготовка проекту-презентації, 6 год.
10	Тема 12. Українські землі під владою	підготувати конспект

	іноземних держав у міжвоєнний період 20-30-ті рр. XX ст.	семінарського заняття та візуальних презентацій: Голод 1932-1933 рр;. масові репресії 20-30-х рр. в УРСР; Український національно-визвольний рух у міжвоєнний період 6 год.
11	Тема 13. Україна в роки Другої світової війни.	підготувати конспект семінарського заняття та візуальної презентації: Націоналістичний, радянсько-партизанський і польський рух спротиву німецькому режиму в Україні. 6 год.
12	Тема 14. Україна в др. пол. 40-х – 80-х ст. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку.	Доопрацювання конспекту лекції; скласти докладну хронологію подій; підготовка проекту-презентації, 6 год.
13	Тема 15. Україна в умовах боротьби за незалежність. План семінарського заняття:	підготувати конспект семінарського заняття та скласти докладну хронологію подій; підготовка проекту-презентації. 6 год.

2. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ПО ТЕМАХ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

- 1.Що вивчає історія України ?
- 2.Коли первісні люди почали заселяти сучасну територію ?
- 3.Звідки походить український народ ?
- 4.Особливості трипільської культури в українській історії.
- 5.У чому особливість історичної долі півдня України і чим це можна пояснити ?
- 6.Які народи заселяли південь України в давні часи ?
- 7.Звідки пішли слов'яни і як вони з'явилися в українських землях ?
- 8 Яка територія, на думку сучасних істориків, є батьківщиною слов'ян.?
- 9.Які східнослов'янські племена дали початок українському етносу ?
- 10.Етапи утворення державності у східних слов'ян.
- 11.Яка територія, на думку літописця Нестора, є батьківщиною слов'ян?
- 12.Які слов'янські племена мешкали на землях сучасної України ?
- 13 .Які факти підтверджують могутність стародавнього Києва ?
- 14.Яку версію походження назви " Русь " подає автор "Повісті" ?
- 15.Як пояснює літописець причини приходу до влади у слов'янських землях ?
- 16.За яких обставин утворилася держава Київська Русь ?
- 17.Яка територія походження Київської Русі найбільш аргументована ?
- 18.Які періоди виділяють у політичній історії Київській Русі ?
- 19.Історичне значення Київської Русі.
- 20.За яких обставин утворилося Галицько-Волинське князівство ?
- 21 .Роль Данила Галицького в історії Галицько-Волинської держави.
- 22.Хто був останнім князем Галицько-Волинського князівства ?
- 23 .Коли вперше згадується назва "Україна" і яким є її походження ?
- 24.Яким чином і чому відбувся поділ українських земель в XI - XV ст.?
- 25.Яким було становище України у складі Литовського князівства ?
- 26.Як утворилася Річ Посполита і які наслідки для українських земель

мав їх перехід під владу Польщі ?

27. Як виникло українське козацтво і яку роль воно відіграло в українській історії ?

28. Як і коли виникла Запорізька Січ ?

29. Чому Запорізьку Січ називають козацькою республікою ?

30. З якою метою і коли польський уряд вперше провів реєстрацію козаків ?

31. Як розгортається визвольний рух в Україні в кін. ХІУ - першій пол. ХУІІ ст. ?

32. Під владою яких держав були українські землі напередодні Української національної революції 1648-1676 рр. ?

33. В чому сутність Української національної революції 1648-1676 рр. ?

34. Якою була політика Росії та Речі Посполитої щодо українських земель ?

35. В чому сутність Української національно-визвольної війни 1648-1654 рр. І яке її співвідношення з Українською національною революцією 1648 -1676 рр. ?

36. Чому період 60-80-х рр. ХУІІ ст. увійшов в історію як доба Руїни ?

37. Які гетьмани періоду Руїни виступали з ідеєю турецької альтернативи союзу з Московією ?

38. Причини поразки Української національної революції.

39. Які причини шведсько-українського союзу 1708 р. ?

40. Які наслідки для України мав перехід І. Мазепи і частини козацтва на бік Карла ХІІ ?

41. Які заходи по остаточній ліквідації автономного устрою України здійснила Катерина ІІ ?

42. Яке значення для України і Росії мало приєднання Криму ?

43. Як вплинули на долю українських земель три поділи Речі Посполитої (1772р, 1793 р. і 1795 р.) ?

44. Яку політику щодо України здійснювали уряди Російської та Австро-Угорської імперій в першій половині ХІХ ст. ?

45. Які особливості економічного розвитку Наддніпрянської України у складі

Російської імперії ?

46. Коли було скасовано кріпосне право в Австрійській та Російській імперіях ?

47.Що таке українське національне відродження і які причини його обумовили ?

48.Як розгортався національно-визвольний рух в Україні і які були його здобутки ?

49.Яка була етносоціальна структура населення України у другій половині XIX ст.?

50.Яким було становище України на початку XX ст.?

51.У чому проявилася національна трагедія українців у першій світовій війні ?

52.Коли і за яких обставин була створена Центральна Рада ?

53.У чому зміст і значення III Універсалу Центральної Ради ?

54.Що ви знаєте про перший Всеукраїнський з'їзд Рад ?

55.У чому історичне значення IV Універсалу Центральної Ради ?

56.В якій сфері діяльності урядом гетьмана П.Скоропадського досягнуто найбільших успіхів ?

57.У чому проявилася слабкість гетьманату ?

58.Які причини падіння ЗУНР ?

59.У чому причини поразки Директорії ?

60.Які причини поразки Української національно-демократичної революції 1917 -1920 рр.?

61 .У чому полягала сутність непу і як він запроваджувався в Україні ?

62.Коли і як відбулося утворення СРСР .

63.Які керівники України виступили проти сталінського "плану автономізації"?

64.Чи була альтернатива утворення СРСР і чи могла УРСР існувати самостійно?

65.Що таке "українізація" в Радянській Україні та які її наслідки ?

66.Чому віддавалися головні пріоритети в ході форсованої індустріалізації?

67. У чому полягала суть кризових явищ у сільськогосподарському виробництві, пов'язаних з насильницькою колективізацією ?
68. Чим можна пояснити, що в 1932-1933 рр. в Україні вимирали цілі села?.
69. В чому сутність політики геноциду з боку центру по відношенню до українського народу в 1932 - 1933 рр.?
70. Яким був стан українських земель у складі Польщі, Чехословаччини, Румунії ?
71. Зміст національно-визвольного руху в західноукраїнських землях.
72. Які західноукраїнські організації і партії виступали за незалежну Україну у 20-30 роки ?
73. Які територіальні зміни відбулися в Україні на початку Другої світової війни ?
74. Які причини поразки радянських військ у 1941 році ?
75. Що собою являв рух Опору німецько-фашистським загарбникам ?
76. Коли і де в умовах війни було проголошено самостійну українську державу і на що при цьому розраховувала ОУН під проводом Степана Бандери ?
77. Як відбулося звільнення України ?
78. Який внесок зробив український народ у розгром фашистської Німеччини ?
79. Коли і як завершилося формування території сучасної України ?
80. Які причини післявоєнного голоду в Україні в 1947 році ?
81. Які форми і методи боротьби вибрали ОУН-УПА в післявоєнний період ?
82. Чим був зумовлений ідеологічний наступ тоталітарного режиму в 1940-50-ті рр.?
83. Що означала "жданівщина" для духовного життя України ?
84. Які причини незавершеності реформи сер. 60-х рр.?
85. Що було характерно для творчості "шестидесятників" ?
86. Які обставини викликали прийняття Декларації про державний суверенітет України ?
87. Коли відбувся Український референдум на підтвердження Акта проголошення незалежності України?

88. В чому сутність сучасного державного будівництва ?.

4. Рекомендовані підручники та посібники

1. Акт проголошення незалежності України. К., 1991.
2. Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. К., 1994.
3. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на переломі. К., 2000.
4. Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М. Мудрого. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 408 с.
5. Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. К.,1993.
6. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К., 1991.
7. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р. Міфи і реальність. К., 1994.
8. Багалій Д. Нарис історії України. К., 1994.
9. Багатопартійна Українська держава на початку XX ст.: програмні документи перших українських політичних партій. К., 1992.
10. Багацький В. В., Кормич Л.І. Історія України : підручник. 3-тє вид.,доп. і перероб. Рек. МОН. К.: Алерта, 2010. 388 с.
11. Баран В.К. Україна 1950-1960 рр.: еволюція тоталітарної системи. К., 1996.
12. Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. Львів, 1992.
13. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953. Кн.1. К., 1994.
14. Бойко О.Д. Історія України: навч. посібник. К., 2016. 720 с.
15. Бойко О.Д. Україна 1991-1995 рр.: Тіні минулого чи контури майбутнього. К., 1996.
16. Борисенко В. Курс української історії. К., 1997.
17. Білоцерківський В.Я. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. Я. Білоцерківський. 3-є вид., випр. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2007. 536 с.

18. Брицький П.П. Україна у Другій світовій війні (1939-1945 рр.). Чернівці, 1995.
19. Верменич Я. В. Феномен пограниччя: Крим і Донбас в долі України / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України, Відділ історичної регіоналістики. К.: Інститут історії України, 2018. 369 с.
20. Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. К., 1995.
21. Ветров І. Економічна експансія третього рейху в Україні. К., 2000.
22. Головка В. «Владу створюють...». Політична біографія Леоніда Кучми / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2018. 242 с.
23. Головка О.Б. Князь Роман Мстиславич і його доба. Нариси історії політичного життя Південної Русі XII – початку XIII століття. К., 2001.
24. Головка О.Б. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя / О.Б.Головка. К.: ВД «Стилос», 2006. 575 с.
25. Голод 1932-1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів. К., 1990.
26. Гончарук П. С. Історія України з найдавніших часів до початку XX ст.: навчальний посібник. К., 2009. 528 с.
27. Горелов В. Павло Скоропадський – гетьман Української Держави. К., 1995.
28. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. К., 1996.
29. Грушевський М. Ілюстрована історія України. К., 1990.
30. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. К., 1991-1998.
31. Гунчак Т. Україна: перша половина XX ст.: нариси політичної історії. К.: Либідь, 1993. 288 с.
32. Давня історія України: У 2 кн. К., 1994, 1995
33. Давня історія України: в 3-х томах [Текст] / Голова ред. кол. П.П. Толочко. К.: Наукова думка. Том 3. Слов'яно - Руська доба / Ю. С. Асєєв [та ін.]; ред. П. П. Толочко. К., 2000. 695 с.

34. Даниленко В.М., Касьянов Г.В., Кульчицький С.В. Сталінізм на Україні: 20-30-і роки. К., 1991.
35. Даниленко В. М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії / НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2018. 278 с.
36. Ділова документація Гетьманщини ХУІІІ ст. Збірник документів. К., 1993.
37. Декларація про державний суверенітет України. К., 1990.
38. Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. К., 1992.
39. Етнонаціональний розвиток України: терміни, визначення, персоналії. К., 1993.
40. Єфименко О. Історія України та її народу. К., 1994.
41. Західно-Українська Народна Республіка / Авт. кол.: Литвин М. Р. (керівник), Грицеляк В. П., Лоза Ю. І., Сосса Р. І., Ровенчак І. І. К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2019.
42. Ісаєвич Я. Галицько-Волинська держава. Львів, 1999.
43. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. Київ Чернівці: Книги ХХІ, 2008. 1100 с.
44. Історія державної служби в Україні. У п'яти томах. Том 3. Документи і матеріали V ст. до н.е. – 1774 р./ Керівник колективу упорядників Г.Боряк. Київ, 2009.
45. Історія України в особах. ІХ – ХVІІІ ст. К., 1993.
46. Історія України: Документи. Матеріали. Посібник / уклад., комент. В. Ю. Короля. К., 2001. 448 с.
47. Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. Львів, 1996.
48. Історія України. Нове бачення: В 2 т. К., 1995-1996.
49. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644с.

50. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин; Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К. : Наук. думка, 2013. 1056 с.
51. Історія суспільних рухів і політичних партій в Україні (XIX ст.-1920 р.). Львів, 1993.
52. Касьянов Г., Даниленко В. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). К., 1991.
53. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. К., 1995.
54. Касьянов Г. Українська інтелігенція 20-30-х років: соціальний портрет та історична доля. К., 1992.
55. Ковтун В. Історія Народного руху України. К., 1995.
56. Конституція України. К., 1996.
57. Киричук Ю. Історія УПА. Тернопіль, 1991.
58. Коваль М.В. Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. К., 1994.
59. Коваль М.В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. К., 1995.
60. Когут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини (1760-1830). К., 1996.
61. Колективізація і голод на Україні (1929-1933). Збірник документів і матеріалів. К., 1992.
62. Кондратюк В., Зайцев О. Україна в 20-30-х рр. Суспільно-політичне життя ХХ століття. Львів, 1993.
63. Кондратюк К. Нариси історії українського національно-визвольного руху ХІХ ст. Тернопіль, 1993.
64. Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і голодомор. К., 1993.
65. Конституційні акти України 1917-1920 рр. К., 1992.
66. Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні. Париж, Нью-Йорк, Львів, 1993.

67. Костюк Г. Сталінізм в Україні: Генеза і наслідки: Дослідження і спостереження сучасника [пер. з англ.]. К.: Смолоскип, 1995. 508 с.
68. Котляр М. Володимир Великий. Ярослав Мудрий. К., 1996.
69. Котляр М. Україна крізь віки. Том 5. Галицько-Волинська русь. К., 1998.
70. Котляр М. Історія України в особах: Давньоруська держава. К., 1996
71. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. Львів, 1990.
72. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. Львів, 1999.
73. Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). К., 1996.
74. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи. К., 2018. 232 с.
75. Кульчицький С.В., Мовчан О.М. Невідомі сторінки голоду 1921-1923 рр. в Україні. К., 1993.
76. Кульчицький С.В. Ціна "великого перелому". К., 1991.
77. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. 3-тє вид., стер. К.: Знання, 2013. 685 с.
78. Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади: В 2 кн. Львів, 1997.
79. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. Львів, 1995.
80. Малик Я.Й. Впровадження радянського режиму в українському селі. Львів, 1996.
81. Мірчук П. Українська Повстанська Армія: 1942-1952. Документи і матеріали. Львів, 1991.
82. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. 680 с.
83. Мороз В. Я. Україна у двадцятому столітті. Етап перший. 1900-1920 рр. Львів: Ліга-Прес, 2005. 656 с.
84. Муковський І.Т., Лисенко О.Є. Звитяга і жертвність. Українці на фронтах Другої світової війни. К., 1997.
85. Мухіна М. Упокорення голодом. Збірник документів. К., 1993.

86. Національні процеси в Україні. Історія і сучасність. Документи і матеріали. Т.1. К., 1997.
87. Новітня історія України (1900-2000) Підручник / авт.: А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусєв, В. П. Дрожжин. К.: Вища школа, 2000. 663 с.
88. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1920 рр. К., 1995.
89. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С., 2017. 596 с.
90. Пасічник, М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2006. 735 с.
91. Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В.В Петровський, Л.О. Радченко, В.І.Семененко. Х.: ВД «Школа», 2007. 592 с .
92. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.
93. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. К., 1995.
94. Реєнт О. П., Сердюк О. В. Перша світова війна і Україна. К.: Генеза, 2004. 480 с.
95. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – поч. XX ст.). К., 2003. 340 с.
96. Реєнт О. Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Документи: Нариси історії: навч. посіб. / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. К: Школа, 2004. 544 с.
97. Реєнт О. Українська революція. К., 1996.
98. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008 604 с.
99. Руденко Р.М., Русак А.В. Армія фашистського агресора: від перемог до поразок. 1941-1945 рр. (Морально-психологічний аспект). К., 1997.
100. Русина О. В. Україна під татарами і Литвою / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. / Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т.6. К.: Альтернативи, 1999. 320 с.

101. Рух Опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник / [передм. Осипа Зінкевича, Олеся Обертаса]. К.: Смолоскип, 2010. 804 с.
102. Сарбей В. Історія України XIX – поч. XX ст. К., 1991.
103. Сарбей В. Національне відродження України / Україна крізь віки» у 15-ти т. Т. 9. К., 1999.
104. Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2011. 384 с.
105. Слюсаренко А., Томенко М. Історія української Конституції. К., 1993.
106. Смолій В., Гуржій О. Як і коли почала формуватися українська нація. К., 1991.
107. Смолій В. А., Степанков В. С. Богдан Хмельницький. К.: Арій, 2013. 656 с.
108. Смолій В. А., Степанков В. С. Українська національна революція (1648-1676 рр.) / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України/ Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т. 7: К.: Альтернативи, 1999. 352 с.
109. Сухарєв О. Неп на Україні. К., 1991.
110. Сухий О. Галичина: між Сходом і Заходом. Нариси історії XIX – початку XX ст. – Львів, 1999.
111. Ткачов С. Польсько-український трансфер населення 1944-46 рр. Тернопіль, 1997.
112. Турченко Ф., Панченко П., Тимченко С. Новітня історія України (1946-1998). К., 2000.
113. Толочко О., Толочко П. Київська Русь // Україна крізь віки. Т. 4. К.: Видавничий Дім «Альтернативи», 1998. 352 с.
114. Трохимович В. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945). Львів, 1995.
115. Україна XX ст. Проблеми національного відродження. К., 1993.
116. Українська держава другої половини XVII–XVIII ст.: політика, суспільство, культура. К.: Інст. історії України НАН України, 2014. 671 с.
117. Українська революція: Хрестоматія / Упор. С. Корновенко, А. Морозов, О. Реєнт. Вінниця, 2004.

118. Українські політичні партії кінця XIX - початку XX ст. Програмові і довідкові матеріали / Укл. Шевченко В., Зверьков Ю., Кривошея О. К., 1993.
119. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. Т.1. К., 1996; Т.2. К., 1997.
120. Українська Центральна Рада / Авт. кол.: Сосса Р. І. (керівник), Грицеляк В. П., Кучерук О. С., Лоза Ю. І., Скальський В. В., Файзулін Я. М. К.: ТОВ "Українська картографічна група", 2018.
121. Українсько-Російський договір 1654 р.: нові підходи до історії міждержавних стосунків (Матеріали науково-теоретичного семінару) / Ред. кол.: С. В. Кульчицький (гол. ред.), М. Ф. Дмитрієнко, О. І. Гуржій, В. М. Даниленко, В. С. Коваль, Н. А. Шип, О. І. Ганжа (відп. секр.), І. С. Хміль. НАН України. Інститут історії України. К., 1995. 69 с.
122. Хрестоматія з історії України литовсько-польської доби / Упоряд. Т. Гошко Львів: Видавництво Українського Католицького Університету. 2011. 688 с.
123. Чорнобильське досьє КТБ. Суспільні настрої. ЧАЕС у поставарійний період: збірник документів про катастрофу на Чорнобильській АЕС / Відп. ред. В. Смолій; Ред. кол.: А. Когут, І. Лябах, М. Панова, О. Рубльов, В. Хропко; Упоряд: О. Бажан, В. Бірчак, Г. Боряк. Галузевий державний архів СБУ; Інститут історії України НАН України; Український інститут національної пам'яті. К., 2019. 1200 с.
124. Шаповал Ю.І. Україна 20-50-х рр.: Сторінки ненаписаної історії. К., 1993.
125. Шевчук В. Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення. К., 1995.
126. Юрій М.Ф. Історія України: навч. посіб./ Рек. МОН . К.: Кондор, 2010. 252 с.
127. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Критика, 2005. 584 с.
128. Яковлева Т. Гетьманщина в другій половині 50-х років XVII століття : причини і початок Руїни : [монографія]. Київ: Основи, 1998. 447 с.

129. Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях. 30-50-ті роки ХХ століття. Луцьк, 1995.

Інформаційні ресурси

1. Писемні джерела з історії України. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua>
2. Усні й письмові джерела історії України. – Режим доступу: gufer.net/history/677-usn-y-pismov-dzherela.html
3. Мемуари сучасників як джерело з історії Української революції. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pviu/2009_4/2.pdf
4. Сага про Хервер: джерело з історії України часів нашестя гунів
starozytnosti.blogspot.com/2012/08/blog-post_29.html
5. Писемні джерела з історії України. – Режим доступу: chtyvo.org.ua/authors/.../Pysemni_dzherela_z_istorii_Ukrainy/
6. Мицик Ю. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII століття. – Режим доступу: www.history.org.ua/?litera&id=8120&navStart=10
7. Історичні джерела та їх використання. – Режим доступу: www.history.org.ua/?termin=DyplomatsluzhbaKhmelnyskogo
8. [www.history.org.ua/index.php?termin=Inst Grushevskogo NAN...](http://www.history.org.ua/index.php?termin=InstGrushevskogoNAN...)
9. Археографічні комісії України. – Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki/
10. Джерела особового походження. – Режим доступу: www.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_6_2011/11.pdf
11. <http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=%D1%85%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F&nom=2>

5. Індивідуальна робота студентів.

Крім теоретичних знань здобувач вищої освіти повинен вміти застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій. Напередодні підготовки написання історико-краєзнавчої індивідуальної роботи студент (-ка) здійснює пошук джерел. Для виконання такого типу завдання студент (-ка) користується книгозбірнями таких бібліотек: 1) Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; 2) відділу краєзнавчої літератури Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Івана Франка; 3) районної бібліотеки; 4) сільської/міської бібліотеки, де проживає студент (-ка). Допоможуть також і виявлені матеріали в музейних закладах обласного і районних центрів, громадських сільських/міських і шкільних музеїв. Ще одна група – усні джерела – опитування жителів місцевості, де народився/проживає студент (-ка).

Структура і обсяг історико-краєзнавчої роботи. Кожна робота має обов'язково мати такі структурні одиниці: титульна сторінка; зміст; розділи і підрозділи роботи; висновки; список використаних джерел; додатки. Обсяг роботи – від 15 до 25 сторінок.

Вимоги до написання і оформлення реферату

Реферат – це письмовий виклад ідей опрацьованої літератури з теми, результатів наукового дослідження, власного досвіду роботи, що написаний на основі критичного огляду літератури, матеріалів інтернету та інших джерел.

У процесі роботи над рефератом можна виділити чотири етапи:

1. *Вступний* – вибір теми, складання списку літератури для опрацювання, початок її вивчення, розробка плану і написання вступу.

2. *Основний* – детальне опрацювання літератури, робота над змістом і висновками реферату.

3. *Прикінцевий* – оформлення реферату, самокритична оцінка його змісту і виправлення виявлених недоліків.

Реферат містить такі елементи:

- титульна сторінка,
- план,
- вступ,
- основна частина (розділи, пункти і підпункти),
- висновки,
- список використаних джерел і літератури.
- додатки

Вступ обсягом 1-2 сторінки – важлива частина реферату.

- Перша письмова згадка про населений пункт
- Походження назви (гіпотези, легенди)
- Природно-географічні та кліматичні умови

Вимоги до змісту основної частини реферату

Послідовно розкривайте історію населеного пункту, пояснюйте основні положення, підкріплюйте їх конкретними прикладами і фактами, формулюйте думки чітко, просто, правильно і недвозначно (щоб і самому було зрозуміло), а також прагніть логічно структурувати текст.

До того ж необхідно дотримуватися таких загальних правил:

- у наукових текстах не рекомендується вести мову від першої особи однини (судження краще висловлювати в безособовій формі);
- при згадуванні в тексті прізвища обов'язково перед ним ставити ініціали;
- кожний розділ (пункт) починати з нової сторінки;

Висновки – самостійна частина реферату, в якій не слід просто переказувати зміст роботи. У них потрібно висвітлити такі аспекти:

- оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи;
- визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви.

Обсяг висновків – 1-2 сторінки.

Правила складання бібліографії

Кількість опрацьованих і використаних першоджерел має бути достатньою для повного розкриття теми реферату. Список складають за алфавітом і пронумеровують.

Відомості про книгу подають у такому порядку:

1. прізвище, ініціали автора (на початку назви книжки прізвище автора може бути відсутнім);
2. вихідні дані (місце видання, видавництво і рік видання).

Приклад:

1. Алексеев Ю.М., Кульчицкий С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох. – К., 2000.
2. Бойко О. Україна 1991-1994 рр.: Тіні минулого чи контури майбутнього? (нариси новітньої історії). – К., 1996.

3. Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953 рр. – К., 1994.
4. Бойко О. Історія України. – К., 1999.
5. Райківський І. Я. Українське національне відродження кінця XVIII – поч. XX ст. // Галичина. – 2000. – № 4. – С.25-48.

Додатоки необхідно починати з нової сторінки. У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити логічне та впорядковане уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- текст розроблених програм;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть викликати інтерес.

Обсяг реферату повинен становити 15-25 сторінок тексту (комп'ютерний набір). Набір тексту та його роздрукування здійснюються за допомогою комп'ютера (найкраще в редакторі Word) з одного боку аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці (приблизно по 60 знаків у рядку) з використанням стандартного шрифту TimesNewRoman розміром 14. Для виділення окремих місць допускаються також курсив, напівжирний курсив і напівжирний шрифт. Текст реферату необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170 x 257 мм, залишаючи відповідно поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Зразок оформлення титульної сторінки реферату

Міністерство освіти і науки України

ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

кафедра історії України і методики викладання історії

РЕФЕРАТ

Історія

Автор –

П. І. П.,

Студент групи ЕК– 11

Викладач –

Міщук А. І.,

доцент кафедри історії України,

кандидат історичних наук

Івано-Франківськ

2021